

Mkb-maakindustrie
en provincie Overijssel:

Waardevolle partners

De metaalsector, kent u ons?

Even voorstellen: onze leden - mkb-metaalbedrijven in de maakindustrie - zijn cruciaal voor de belangrijke transitie-thema's in de provincie. Zij ontwikkelen en produceren de producten, componenten en onderdelen, die de transities in de energiesector, de bouw, de agro-foodsector en gezondheidszorg mogelijk maken en leveren producten ten behoeve van de circulaire economie en klimaatadaptatie. Zij zijn cruciaal voor een innovatief en krachtig economisch klimaat in Nederland.

Mkb-maakbedrijven moeten flexibel en kostenefficiënt produceren en voldoen aan korte levertijden. Terwijl ze geconfronteerd worden met schaarste aan grondstoffen, hoge grondstof- en energieprijzen en een gebrek aan vakmensen. Daarbij maken ze duurzaam gebruik van energie

en grondstoffen. Dat doen ze voor zichzelf, maar vooral ook uit maatschappelijke betrokkenheid. Dat is een belangrijke eigenschap van Nederlandse mkb-maakbedrijven.

Van alle bedrijven in Nederland heeft 99% minder dan 50 werknemers. Het grootste deel van werknemers, innovaties en opleidingsplaatsen komt van deze kleine bedrijven. De uitdagingen waar mkb-maakbedrijven voor staan, in combinatie met de relatief hoge arbeidskosten, maken het essentieel dat de provincie een gedegen en betrouwbaar (industrie) beleid voert voor mkb-maakbedrijven. Dit beleid moet het ondernemersklimaat stimuleren en mkb-maakbedrijven ondersteunen om nog slimmer te produceren, zodat we in alle Nederlandse provincies met een gezonde maakindustrie waarde blijven creëren

en werkgelegenheid behouden. In Overijssel zijn veel maakbedrijven actief in onder meer de metaalbewerking, machinebouw en reparatie en installatie van machines. In Overijssel bedraagt de maakindustrie nog altijd 17% van het Bruto Regionaal Product en zijn ze een onmisbare schakel als toeleveranciers in Europese en mondiale ketens. En daarmee van belang voor een krachtige economie in Overijssel.

Onderwerpen

Ondernemend Overijssel

Innovatief en duurzaam Overijssel

Werken & Ontwikkelen in Overijssel

Ondernemend Overijssel

Een sterke positie ontstaat door samenwerking: bedrijven onderling, ondernemers samen met kennis- en onderwijsinstellingen, maar ook ondernemers met maatschappelijke organisaties en overheden. Daardoor ontstaan meer kansen als het gaat om ondernemerschap in brede zin, maar ook op het vlak van digitalisering, circulaire economie, leven lang ontwikkelen en de uitvoering van de energietransitie. Het ontwikkelen van gezamenlijk beleid draagt bij aan slimmer en duurzamer produceren waardoor een gezonde maakindustrie waarde kan blijven creëren, werkgelegenheid behoudt en uitbreidt.

Werkgelegenheid bij Metaalunie lidbedrijven

Aantal bedrijven in provincie Overijssel

1.540

Aantal medewerkers provincie Overijssel

21.000

- **Verminderen van regeldruk**

Het mkb wordt in de dagelijkse praktijk met veel regelgeving geconfronteerd. Ondernemers geven vaak aan tegen overmatige bureaucratie aan te lopen. Voor de mkb-maakindustrie is het van belang dat regelgeving aansluit bij de praktijk van alledag. Werkbaarheid en duidelijkheid zijn de belangrijkste criteria, waarbij ook de provincie een essentiële rol speelt. Landelijk heeft het kabinet onlangs ingestemd met programma waarmee ze de regeldruk voor mkb-ondernemers gaan terugdringen met een aanpak per sector. Deze bedrijfstakaanpak start in zes sectoren, waaronder metaalbedrijven.

Wat kan de provincie doen

- Maak ook, samen met de sectoren, serieus werk van het verminderen van regeldruk.
- Gebruik de reeds bestaande MKB-toets: betrek mkb-maakbedrijven in een vroeg stadium al bij het ontwikkelen en implementeren van nieuw beleid en nieuwe regels.

- **Een sterk ondernemersklimaat**

De mkb-maakindustrie is de motor van de regionale economie. De sector telt veel familie-bedrijven die generatie op generatie zorgen voor continuïteit van werkgelegenheid. Deze bedrijven zijn sterk lokaal en regionaal verankerd met een grote maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zij zijn niet alleen onmisbaar in de keten, maar ook in de gemeenschap. Het zijn juist deze bedrijven die bijdragen aan het verenigingsleven en hun verantwoordelijkheid nemen in het opleiden van jongeren op de werkplek of het opnemen van zij- en doorstromers. Deze bedrijven hebben natuurlijk wel letterlijk ruimte, maar ook steun nodig om te kunnen doen waar ze goed in zijn. Veel ondernemers lopen aan tegen de huidige beperkingen op het energienet. Zowel bij een nieuwe vestiging en als bij een uitbreiding kunnen zij duurzaam opgewekte stroom vaak niet terugleveren aan het net.

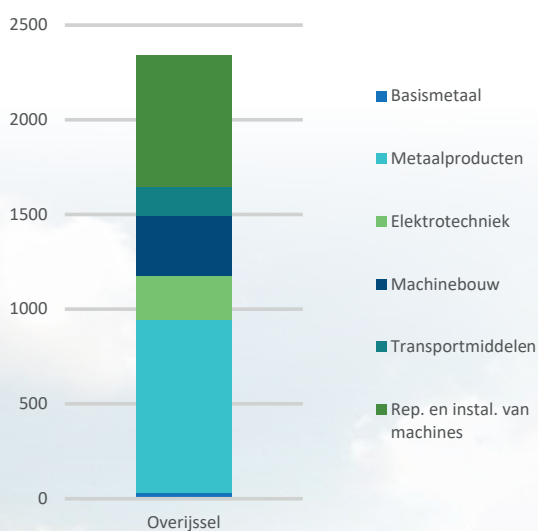
Er is een grote vraag naar woningbouwlocaties. Dat is ook voor de huisvesting van de werknemers in onze sector van groot belang. Laat de woningbouw echter niet de al schaarse ruimte op bedrijventerreinen verdringen.

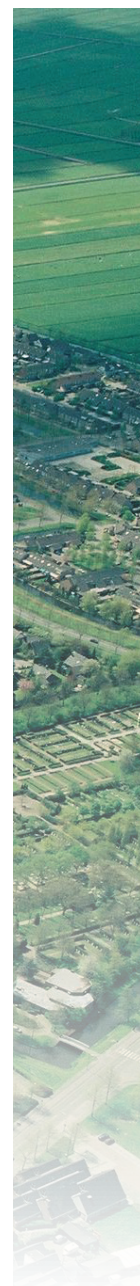
Wat kan de provincie doen

- Zorg voor toekomstbestendige bedrijventerreinen. Daarvoor zijn investeringen nodig in onderhoud, fysieke infrastructuur, digitale infrastructuur en energie infrastructuur
- Zorg samen met de gemeenten en het (georganiseerd) bedrijfsleven voor een bovenlokale ruimtelijke planning. Pak hierbij de regierol!
- Zorg samen met de netbeheerder voor capaciteit op het elektriciteitsnet zodat bedrijven stroom terug kunnen leveren, nieuwe bedrijven kunnen worden aangesloten en bestaande bedrijven kunnen opschalen.

Verskillende soorten mkb-maakbedrijven

Bron: CBS en Metaalunie

Een innovatief en duurzaam Overijssel

Om bij te kunnen dragen aan de eerder genoemde transitie en om de concurrentiepositie te versterken is innovatie essentieel. In de mkb-maakindustrie gaat het hierbij om product- maar zeker ook over productie- en procesinnovatie. Productiviteitsstijging is gewenst, echter blijkt uit onderzoek dat zo'n 80% van de kleinere mkb-bedrijven moeite heeft met de automatiserings- en digitaliseringslag die hiervoor nodig is.

Innovatie

In Overijssel werken bedrijven, provincie en opleiders hierin al samen in BOOST, de oostelijke digitale Smart Industry HUB (die opgaat in de European Digital Innovation Hub Boost Robotics), waaraan het thema circulaire economie is toegevoegd, met als resultaat dat de koplopers grotendeels zijn bereikt en actief meedoen. Het is nu van belang dat er een schaa sprong gemaakt wordt om een nog veel groter deel van het mkb te bereiken. Hier past een duidelijke en eenvoudige ondersteuningsstructuur bij met gerichte en laagdrempelige instrumenten.

Wat kan de provincie doen

- Blijf een actief industrie- en innovatiebeleid voeren.
- Heb oog voor het mkb, investeer met subsidies (voucherregelingen) niet alleen in productinnovatie en nieuwe technieken maar vooral ook in productie/procesinnovatie.
- Maak daarbij gebruik van de directe ingangen bij bedrijven en bestaande expertise.
- Blijf actief aangehaakt bij Smart Industry en verstevig samen met de partners de positie van de fieldlabs, zij kennen het mkb, zijn laagdrempelig en bewezen effectief

- Onderstreep het belang van laagdrempelige samenwerking tussen maakbedrijven (clusters), onderwijs- en kennisinstellingen om zo nog innovatiever en duurzamer te worden.
- Zet in op het verbeteren van arbeidsproductiviteit en grondstoffen- en energie efficiëntie om zo de concurrentiepositie te behouden in het internationale speelveld.

Smart Industry Oost Nederland Boost
www.boostsmartindustry.nl

• Circulaire economie

Innoveren en verduurzamen gaan hand in hand. Ondernemers nemen hun verantwoordelijkheid om de energietransitie te realiseren, maar kunnen dit niet alleen. Mkb-maakbedrijven zoeken naar oplossingen voor het duurzaam gebruik van energie en grondstoffen, voor zichzelf en voor de maatschappij. Circulariteit speelt bij die verduurzaming een belangrijke rol. En let wel, de belangrijkste grondstof metaal wordt al nagenoeg 100% hergebruikt en gerecycled. De totale gemeenschap, publiek en privaat, staat de komende jaren voor de uitdaging versneld te komen tot een circulaire economie.

Wat kan de provincie doen

- Aanbestedingen vragen om een circulaire en innovatieve beoordeling: mogelijkheden van reparatie, revisie en hergebruik door regionale bedrijven evenals innovatieve oplossingen tellen mee!
- Houd er rekening mee dat voor circulariteit op bedrijventerreinen veel ruimte nodig is. Reserveer ruimte voor de circulaire economie!
- Koppel de opgave van digitalisering aan de klimaatopgave. Blijf ook hier een actief beleid voeren op het stimuleren van circulair ondernemerschap met gerichte en laagdrempelige instrumenten

www.circulairemaakindustrie.nl

Een aantal feiten over de 'duurzaamheid' van de mkb-maakindustrie:

- De sector kent een laag energieverbruik. Dit wordt onderbouwd door een hoge energie-efficiency per eenheid product.
- De transitie naar gebruik van duurzame energie (wind en zon) is inmiddels regel en geen uitzondering.
- De CO₂-uitstoot van de sector is verwaarloosbaar.
- Het belang van circulariteit raakt steeds meer ingeburgerd.
- Recycled content in producten en halffabrikaten neemt toe en er wordt nadrukkelijk ingezet op waardebehoud van producten en halffabrikaten.
- De mkb-maakindustrie is koploper op vlak van MVO.

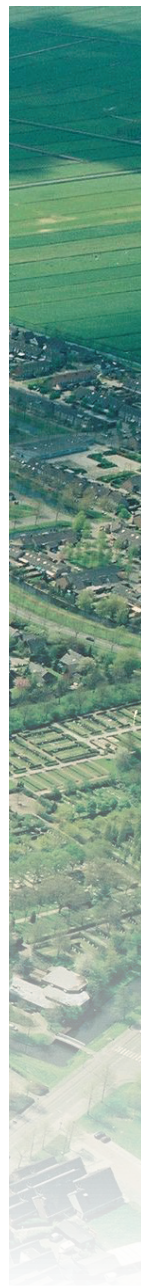

• **Energietransitie**

Energiebesparende maatregelen zoals ledverlichting, zonnepanelen en isolatie zijn voor veel mkb-maakbedrijven inmiddels eerder regel dan uitzondering. Een volgende stap in de energietransitie vraagt om een gedegen aanpak. Wat zijn de wensen en welke rol kunnen lokale bedrijven spelen? Ondernemers nemen al hun verantwoordelijkheid. Zo vullen ze in rap tempo hun daken met zonnepanelen om zo duurzaam mogelijk te kunnen werken, en machines met zelf opgewekte stroom te laten draaien. Steeds vaker mogen zij echter het overschot aan opgewekte elektriciteit niet terugleveren aan het netwerk, waardoor duurzame energie verloren gaat en investeren minder loont.

Wat kan de provincie doen

- Laat klimaatregels proportioneel zijn met de veroorzaakte CO₂-uitstoot. Veel mkb-maakbedrijven hebben een marginale CO₂-footprint.
- Stimuleer oplossingen om lokaal en regionaal energie op te slaan.
- Voorkom onnodige eisen aan een bedrijf dat al energiezuinig werkt.
- Zorg in samenspraak met regionale partners en netbeheerders voor een toereikende capaciteit van het energienetwerk.

Werken & Ontwikkelen in Overijssel

De mkb-maakindustrie is al decennialang een stabiele sector met bedrijven die zorgen voor een bestendige werkgelegenheid aan vakmensen. Veel toegevoegde waarde wordt door die vakmensen bepaald. Vakmensen waar helaas een doorlopend tekort aan is.

Automatisering, digitalisering en robotisering zijn deel van de oplossing, maar leveren ook extra en ander werk op. Het tekort aan goed opgeleide vakmensen zal dus niet heel snel verdwijnen. Daarnaast moeten de huidige en toekomstige medewerkers blijven met de laatste ontwikkelingen en zich continu blijven scholen. Voor een gezonde arbeidsmarkt is instroom nodig. De sector heeft een effectieve eigen opleidingsinfrastructuur met veel erkende leerbedrijven. Er is een structurele samenwerking met vmbo-, mbo- en hbo-instellingen. Het 'leslokaal' verplaatst zich steeds meer naar de regio en het bedrijf: leren en ontwikkelen vindt plaats waar het werk gedaan wordt, om de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt te optimaliseren.

Gezien de opgaves op het terrein van verduurzaming, innovatie en brede welvaart is een stevige impuls nodig voor het opleiden (instroom en zijinstroom) en permanent ontwikkelen van technische vakmensen. De provincie Overijssel heeft een impuls gegeven, samen met het industriële bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties, scholingsfondsen en het scholingsveld door het project 'Overijssels Vakmanschap' te ondersteunen. Hier wordt ingezet op extra zijinstroom en scholing van vakmensen in de industrie. We dragen hiermee bij aan programma's rondom een leven lang ontwikkelen, leercultuur bij bedrijven en het stimuleren van duurzame inzetbaarheid en talentontwikkeling. Dit samenwerkingsverband behaalt goede resultaten en verdient continuering en support.

Kijk op www.overijsselsvakmanschap.nl voor meer informatie.

- **Instroom vakmensen bevorderen**

Techniek is overal en iedereen krijgt ermee te maken. Daarom is het belangrijk dat kinderen er al op jonge leeftijd mee in aanraking komen. Onderwijs, bedrijfsleven en overheden werken samen om zoveel mogelijk jongeren te laten zien hoe mooi werken in de techniek is. Leren en werken gebeurt zoveel mogelijk bij bedrijven in de regio. Ook voor mensen die geen geschikte technische diploma's hebben, maar wel met affiniteit voor techniek, zijn er volop kansen!

Wat kan de provincie doen

- Met Overijssels Vakmanschap is een goede basis gelegd voor gezamenlijke aanpak en samenwerking én gestart met de uitwerking. Pak hier de komende periode op door!
- Stuur aan op slimme samenwerking en eenvoudige structuren, niet op nog meer initiatieven.
- Benut de sectorale samenwerking in de regio met het oog op landelijke ontwikkelingen. De sectoren werken arbeidsmarktversterkend, intersectoraal en hebben de verbinding met landelijke programma's zoals het Aanvalsplan techniek. Maak op deze manier gebruik van de kennis, expertise, loopvermogen en regelingen van onze branches en opleidings- en ontwikkelfondsen als het gaat om instroom en scholing.
- Zet met ons gezamenlijk in op een eenduidige lobby richting de ministeries EZK, OCW en SZW als het gaat om arbeidsmarktbeleid.

Uw contactpersoon

Margriet Bouma
Regiosecretaris Metaalunie

bouma@metaalunie.nl
06 - 534 214 98

Koninklijke Metaalunie is met ruim 15.000 leden de grootste ondernemersorganisatie voor het MKB-metaal. De leden hebben samen een omzet van meer dan 30 miljard euro en bieden werkgelegenheid aan zo'n 180.000 mensen.

koninklijke
metaalunie

De Ondernemersorganisatie
voor het MKB-metaal

Einsteinbaan 1
3439 NJ Nieuwegein

info@metaalunie.nl
www.metaalunie.nl
Telefoon 030 - 605 33 44